Waterschap Noorderzijlvest

KWARTAALRAPPORTAGE Q2 - 2026

Augustus 2026

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 3

SAMENVATTING 6

1. STUREN OP DOELEN EN RESULTATEN 7
Programma 1: Veilig leven met water 7
Inhoudelijke voortgang 7
Financiën: Exploitatie 7
Financiën: Investeringen 8
Programma 2: Voldoende en gezond water 8
Inhoudelijke voortgang 8
Financiën: Exploitatie 10
Investeringen 10
Programma 3: Gezuiverd water 12
Inhoudelijke voortgang 12
Exploitatie 14
Investeringen 14
Programma 4: Organisatie en omgeving 15
Inhoudelijke voortgang 15
Financiën: Exploitatie 16
Financiën: Investeringen 17

2. FINANCIËN 18
2.1 Resultaatontwikkeling 18
2.2 Belastingopbrengsten 18
2.3 Netto Lasten 19
2.4 Investeringen 19
2.5 Liquiditeitsprognose 20

3. PERSONEEL 21
3.1 Bezetting 21
3.2 Verzuim 22
3.3 Uitdaging 22
3.4. Tot slot 23

4. ASSETMANAGEMENT 24

INLEIDING

Voor u ligt de kwartaalrapportage over de periode 1 april tot en met 30 juni 2026. Deze rapportage geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van het Jaarplan 2026 *Leidend Samen Werken aan Water en Bodem*. Na de inhoudelijke en organisatorische opstart van het jaar in het eerste kwartaal, stond het tweede kwartaal in het teken van de voortgang en oplevering van projecten, de uitvoering van publieksgerichte activiteiten en de voorbereiding van belangrijke bestuurlijke keuzes voor de komende jaren.

Terugblik
Het tweede kwartaal van 2026 kende een warm en droog voorjaar. Hoewel in grote delen van Nederland sprake was van droogte, waren de grondwaterstanden en de beschikbaarheid van oppervlaktewater in ons werkgebied aanvankelijk nog voldoende. Wel vroegen de droge omstandigheden om extra aandacht voor het vasthouden van water in sloten en kanalen en werd waar nodig IJsselmeerwater aangevoerd naar Groningen en Drenthe. Begin mei liep het neerslagtekort op, maar door neerslag in de weken daarna bleef de situatie binnen het watersysteem beheersbaar en was slechts beperkt extra wateraanvoer nodig. Aan het einde van het kwartaal leidde de combinatie van hoge temperaturen, zware neerslag en riool overstorten op verschillende plaatsen in ons gebied tot zuurstoftekorten in het water en vissterfte. Samen met externe partijen hebben we maatregelen getroffen om de gevolgen hiervan te beperken en de situatie te monitoren.

Op bestuurlijk vlak vonden dit kwartaal wisselingen plaats binnen de fracties Geborgd Natuurterreinen en Geborgd Ongebouwd-VVD-CDA. Voor beide fracties zijn nieuwe leden toegelaten tot het algemeen bestuur. Daarnaast is binnen het dagelijks bestuur de vacature vanuit de fractie Geborgd Ongebouwd-VVD-CDA opnieuw ingevuld, nu tot het eind van het bestuurperiode.

Het algemeen bestuur nam in het tweede kwartaal besluiten over investeringen in schoon en gezond water, de toekomstbestendigheid van de afvalwaterzuivering en het onderhoud van vitale infrastructuur. Zo stelde het bestuur krediet beschikbaar voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers waarmee de ecologische waterkwaliteit wordt versterkt en het watersysteem robuuster wordt gemaakt. Ook is ingestemd met een verkenning naar de verdere ontwikkeling van RWZI Garmerwolde, gericht op extra zuiveringscapaciteit, verduurzaming en het verwijderen van microverontreinigingen. Daarnaast stelde het algemeen bestuur krediet beschikbaar voor de renovatie van zes rioolgemalen in de omgeving van Leek en Eelde.

Belangrijke ontwikkelingen waren er ook op het gebied van waterveiligheid, kennisontwikkeling en de verbinding met de samenleving. De Raad van State maakte de weg vrij voor de voortzetting van de uitbreiding van waterberging De Onlanden en met de plaatsing van vijf meetboeien in het Lauwersmeer is een belangrijke stap gezet in het vergroten van kennis over de overgang tussen zoet en zout water. Daarnaast hebben we met waterexpedities, publieksactiviteiten rond vismigratie, een opruimactie in Meerstad en de werving van een nieuw jongerenpanel gewerkt aan het vergroten van het bewustzijn over de waarde van water. Deze lijn kwam ook tot uiting tijdens het evenement *Onze Waterwereld* in Lauwersoog. In een sfeervolle en leerzame setting maakten we de resultaten van grote investeringen zoals de nieuwe rioolwaterzuivering in Gaarkeuken, de Nieuwe Waterwerken in Zoutkamp en de bijna

afgeronde dijkversterking Lauwersmeerdijk–Vierhuizergat zichtbaar voor inwoners en bezoekers. De grote belangstelling voor het evenement liet zien dat deze projecten niet alleen bijdragen aan een veilig en toekomstbestendig watersysteem, maar ook helpen om inwoners te betrekken bij de waarde van water en het werk van het waterschap.

Vooruitblik
In het derde kwartaal ontstaat een gedetailleerder beeld van de voortgang en eventuele bijstellingen van de activiteiten. Deze punten landen in de rapportage over het derde kwartaal. Conform het jaarplan breiden we het personeelsbestand uit naar het doel van 372 fte. Met een huidige bezetting van 97% (363 fte.) van deze doelstelling ligt de organisatie goed op koers. Dit weerspiegelt een groei van 2,5%. De formatie-uitbreiding richt zich specifiek op capaciteitsversterking binnen beheer en onderhoud, interne beheersing, ICT en het initiatief “Water en bodem sturend”.

Daarnaast loopt de ontwikkeling van het Waterbeheerprogramma 2028-2033 gestaag door. Op basis van de richting die het algemeen bestuur heeft meegegeven voor een realistisch investeringsvolume, werken we de ambities en opgaven verder uit. In het derde en vierde kwartaal leggen we hierover nieuwe voorstellen aan het bestuur voor.

Nationale Crisis rond extreme droogte
De landelijke zoetwaterdruk neemt in hoog tempo toe. De Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) rapporteert inmiddels historische watertekorten die dwingen tot strikte nationale afstemming en het activeren van crisisscenario's.
Binnen deze nationale crisis bevindt het watersysteem van Waterschap Noorderzijlvest zich in een opvallend contrastrijke positie. Waar de rest van Nederland kampt met acute schaarste, is de situatie in Noord-Groningen en de Kop van Drenthe momenteel stabiel. Deze gunstige uitgangspositie is direct te danken aan de lokale bodemomstandigheden en de bufferwerking van eerdere neerslag. De robuustheid van ons binnendijkse systeem wordt momenteel maximaal benut door het handhaven van verscherpte kade-inspecties en een actief peilbeheer.

Strategisch Belang IJsselmeeroverleg
Hoewel de huidige lokale situatie stabiel is, neemt de landelijke druk exponentieel toe. Omdat ons beheergebied voor de strategische zoetwateraanvoer rechtstreeks afhankelijk is van het IJsselmeer (via Fryslân en knooppunt Gaarkeuken), is actieve participatie in het IJsselmeeroverleg van kritiek strategisch belang.
Dit overleg kent momenteel twee parallelle, urgente sporen: Crisisoverleg: Acute afstemming over de extreme droogte en de historisch lage waterpeilen. Structurele samenwerking: Positionering binnen het Platform IJsselmeergebied voor de langetermijn-waterbeschikbaarheid.

Intensieve Landelijke en Regionale Ketenafstemming
Om de toenemende druk op termijn het hoofd te bieden, stemt Noorderzijlvest de droogte- en aanvoerstrategie continu af binnen de cruciale netwerken:

- Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW): Continue afstemming van onze operationele scenario's op het nationale crisisbeleid om de zoetwaterverdeling landelijk te optimaliseren.

- Knooppunt Gaarkeuken: Doorlopend strategisch overleg met Wetterskip Fryslân om de vitale aanvoer van zoetwater naar ons gebied te bewaken en te garanderen.
- Buurwaterschap Hunze en Aa's: Coördinatie van de noodzakelijke doorvoer naar onze buurregio ter ondersteuning van de regionale ketenstabiliteit.

Tot slot starten na de zomer belangrijke activiteiten in het kader van de waterschapsverkiezingen van 2027. Met een reeks cursusdagen in september en oktober bieden we potentiële kandidaten de gelegenheid om dieper kennis te maken met het werk van het waterschap en de afwegingen die horen bij een bestuurlijke rol.

SAMENVATTING

Belangrijkste financiële ontwikkelingen NZV, Q2 t.o.v. Jaarplan 2206

1. Resultaat per taak (€ x1.000)

Taak	Verwacht resultaat	Totale lasten 2026
Watersysteem	€ 2.035	€ 77.527
Zuiveren	€ 1.288	€ 60.374
Totaal verwacht resultaat	€ 3.323	€ 137.902

Paragraaf 2 (Financiën) biedt een volledige toelichting op dit onderdeel.

3. Netto lasten t.o.v. jaarplan (€ x1.000)

de tabel leest van links naar rechts. groen betekent positief effect op resultaat, rood betekent negatief effect op resultaat

Personeels lasten	Goederen & Diensten	Kapitaal lasten	Onvoorzien	**Totaal lasten**	Baten	**Totaal netto lasten**	Belasting opbrengsten	**Resultaat**
€ 0	-€ 197	€ 2.961	€ 0	€ 2.765	€ 676	€ 3.440	-€ 117	€ 3.323
1	2	3	4	= SOM (1 t/m 4	6	7 = 5+6	8	9 = 7+8

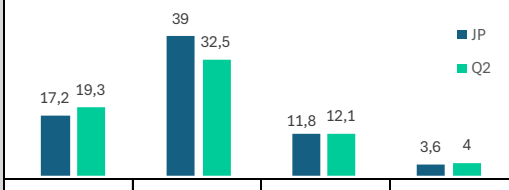
4. Mens en Organisatie

Diversiteit / jaarplan	Interne bezetting / Formatie	Verzuim (Q2 2026)
19,1 FTE / 26,5 FTE	**362,8 FTE / 372,0 FTE**	**5,0%**
bezetting per juni 2026	*bezetting per juni 2026, exclusief diversiteitsbezetting*	*2025: (**4,7%**)*

5. Verwachte belastingopbrengsten (NBK)(€ x1.000)

Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Kwijtschelding + oninbaarheid	**Totale wijziging opbrengsten**
€ 193	-€ 234	-€ 76	-€ 117

6. Investeringsprognose % in jaar, bruto (x mln.)

Programma 1	Programma 2	Programma 3	Programma 4
112%	83%	103%	111%

Paragraaf 2 (Financiën) biedt een volledige toelichting op dit onderdeel.

1. STUREN OP DOELEN EN RESULTATEN

De huidige marktomstandigheden voor Noorderzijlvest (NZV) en sectorleveranciers zijn uitdagend. Bij diverse grote projecten in de markt zijn aanbestedingen mislukt door een gebrek aan inschrijvingen. Positief is dat deze situatie zich dit jaar bij waterschap Noorderzijlvest niet heeft voorgedaan. Wel blijven wij de marktontwikkelingen nauwlettend volgen. Daarnaast is er een positieve verschuiving in de planning: werkzaamheden voor het project Lauwersmeerdijk die aanvankelijk voor 2027 gepland stonden, kunnen naar voren worden gehaald en eerder worden uitgevoerd.

PROGRAMMA 1: VEILIG LEVEN MET WATER

Inhoudelijke voortgang

De focus ligt op het afronden van het grote dijkversterkingsproject van de Lauwersmeerdijk en de bijbehorende ecologische koppelprojecten in 2026. De lopende werkzaamheden bij de Lauwersmeerdijk worden naar verwachting binnen budget en planning in oktober 2026 opgeleverd. Daarnaast is de start van de verkenningsfase voor de komende dijkversterkingsopgave geagendeerd.

Doelen en Activiteiten in 2026:

Brede Kustzone

Parallel aan de voorbereiding van de verkenningsfase van dijktraject 6-6, werken we omgevingsgericht aan de verder ontwikkeling van een Brede Kustzone.

Dijkversterking

De Lauwersmeerdijk-project ronden we na de zomer af. Het landelijke beoordelingstraject 2, gericht op dijktraject 6-6 (Westpolder-Oostpolder) is versneld afgerond, ter voorbereiding van de verkenningsfase. De overige trajecten volgen volgens planning.

Onderzoek

Doorzetten van de pilot Meegroeidijk (BONSAI) met de tweede laag slib en voortzetting van onderzoeken. Plaatsing van radarapparatuur bij Eemshavencomplex voor golfmetingen.

Wateroverlast

De voorbereidingen van de watersysteemtoetsing (Nationaal Bestuursakkoord Water en regionale keringen) zijn gestart. Optimalisatie Onlanden wordt in gebruik genomen voor grotere waterberging in 2026.

Lauwersmeer: het zout meetnet is geïnstalleerd en varianten voor zoet zout verbindingen worden verkend.

Financiën: Exploitatie

De prognose van het programma ‘Veilig leven met water’ valt in het tweede kwartaal van 2026 met € 13,7 miljoen aan netto lasten € 0,7 miljoen lager uit dan het jaarplan (€ 14,4 miljoen). Dit resultaat wordt voornamelijk verklaard door lagere afschrijvingskosten. De oorzaak hiervan is een suboptimaal verlopen activeringsproces, waardoor geplande investeringen niet tijdig of volledig op de balans zijn opgenomen.

Kostensoort (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Personeelslasten	5.772	5.772	5.772	-	0,0%
Goederen & Diensten	1.223	1.223	1.223	-0	0,0%
Kapitaallasten	7.788	7.788	7.274	-514	-6,6%
Onvoorzien	0	0	0	-	
Totaal lasten	**14.783**	**14.783**	**14.269**	**-514**	**-3,5%**
Baten	346	346	585	239	69,2%
Totaal netto lasten	**14.437**	**14.437**	**13.684**	**-753**	**-5,2%**

Tabel 5.1 Exploitatie programma 1

Financiën: Investeringen

De netto-investeringen liggen iets hoger dan in het jaarplan is opgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat werkzaamheden die bij het project Lauwersmeerdijk gepland stonden voor 2027 al eerder uitgevoerd kunnen worden.

Programma		Jaarplan 2026	Prognose Q2 - 2026	Verschil met jaarplan	%
1. Veilig leven met water	Bruto Investeringen	17.167	19.253	2.086	12%
	Bijdragen derden	12.475	14.073	1.598	13%
	Netto Investeringen	**4.693**	**5.180**	**488**	**10%**

Tabel 5.2 Investeringen programma 1

PROGRAMMA 2: VOLDOENDE EN GEZOND WATER

Inhoudelijke voortgang

Doelen en Activiteiten in 2026

In het tweede kwartaal van 2026 heeft het Algemeen Bestuur de besluitvorming rondom een toekomstbestendig watersysteem effectief voortgezet. Er zijn meerdere voorstellen behandeld die direct bijdragen aan de strategische doelen van het waterschap. Een belangrijk speerpunt hierin is het regionale waterbeleid 'Droge Voeten 2050'. Dit beleid richt zich specifiek op het beschermen van de regio tegen de gevolgen van klimaatverandering en bodemdaling.

Kredietaanvraag en uitvoering KRW-maatregelen

Er ligt een belangrijk besluit voor omtrent de kredietaanvraag voor de aanleg en het herstel van natuurvriendelijke oevers binnen de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dit voorstel geeft invulling aan de resterende KRW-opgave uit de tweede en derde planperiode. Door kansrijke locaties te benutten en bestaande oevers te versterken, wordt er doelgericht gewerkt aan schoon en gezond water en de duurzame borging van ecologische doelen.

In **2026** ligt de nadruk op de uitvoering van zowel geplande als nieuwe KRW-maatregelen. Dit moet de juiste randvoorwaarden creëren voor een meer natuurlijke inrichting van de waterlichamen. Concrete acties voor 2026 zijn:

Realisatie: Start van de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispassages.
Gebiedsprocessen: Start van gebiedsprocessen in de Kop van Drenthe om te komen tot een gedragen opgave en aanpak voor de maatregelen in en rond het Leekstermeer en de Grote Masloot.
Beekherstel: Start van de realisatie van beekherstelmaatregelen in het Peizerdiep en het Eelderdiep.

Meerjaren onderhoudsplan Oeververdedigingswerken en actualisatie Onderhoudslegger
Daarnaast is het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de voortgang van het Meerjaren Onderhoudsplan Oeververdedigingswerken (MJOP OVW) en de actualisatie van de Onderhoudslegger. De afgelopen jaren zijn diverse oeverconstructies vervangen of verbeterd en wordt gebiedsgericht gewerkt aan het vastleggen van onderhouds-verantwoordelijkheden. Langzaamaan krijgen we een steeds beter beeld van de vervangingsopgave voor oeververdedigingswerken. Daarbij wordt steeds nadrukkelijker gestuurd op assetmanagement, risico gestuurd beheer en een duurzame inzet van middelen. Momenteel kunnen we 1,5 tot 2 jaren vooruitkijken welke beschoeiingen exact vervangen kunnen. Duidelijk is dat de toekomstige opgave voor het vervangen van oeververdedigingswerken groot blijft. Ter voorbereiding op een nieuw MJOP voor de periode 2028–2032 worden verschillende bestuurlijke scenario's uitgewerkt voor toekomstige keuzes op het gebied van kosten, kwaliteit en duurzaamheid.

Watersysteemmaatregel Pieterbuurstertocht
Ten slotte is een kredietaanvraag behandeld voor de aanleg van een duiker in de Pieterbuurstertocht. Met deze maatregel wordt een hydraulisch knelpunt opgelost, de water aan- en afvoer verbeterd en de watergang beter voorbereid op toekomstige klimaatontwikkelingen. Daarnaast leidt het het oplossen van dit knelpunt tot een veiligere en efficiëntere uitvoering van het onderhoud. Gezamenlijk dragen deze besluiten bij aan een robuust, veilig en ecologisch gezond watersysteem, waarbij zowel de waterkwaliteit, de waterveiligheid als het doelmatig beheer van het areaal centraal staan.

Assetmanagement
In het eerste kwartaal van 2026 is gestart met het opstellen van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) voor gemalen, stuwen, inlaten en duikers. In het werkgebied van waterschap Noorderzijlvest bevinden zich vele poldergemalen, stuwen en inlaten. Het is op dit moment niet altijd even duidelijk wanneer welk object toe is aan groot onderhoud of dat vervanging noodzakelijk is. Het MJOP is een strategisch plan dat gedetailleerd beschrijft wat de huidige staat van onderhoud is, welk groot onderhoud nodig is, of 1 op 1 vervanging nodig is, wanneer dit moet gebeuren, wat de kosten zijn, en hoe deze gefinancierd worden. De verwachting is dat het MJOP eind 2026 ter vaststelling aan het algemeen bestuur kan worden voorgelegd.

Elektrificatie en renovatie gemaal De Drie Delfzijlen
De elektrificatie en renovatie van gemaal De Drie Delfzijlen is begin 2026 succesvol opgeleverd en in gebruik genomen. In Q2-2026 resteerden nog enkele restpunten die afgerond moesten worden, waaronder het verwijderen van drie verouderde dieseltanks in het gemaal. De verwijdering van deze tanks vormde een complexe operatie, mede doordat de met chroom-6 gecoate tanks zich in een besloten ruimte bevonden en ter plaatse in delen moesten worden verwijderd. Gezien de aard van de werkzaamheden is vooraf uitgebreid aandacht besteed aan het waarborgen van veilige arbeidsomstandigheden. Dit heeft geleid tot de implementatie van aanvullende veiligheidsmaatregelen en voorzieningen. Inmiddels zijn de drie dieseltanks succesvol verwijderd. De werkzaamheden zijn beheerst, veilig en volgens de gestelde eisen uitgevoerd. Daarmee is het project in het tweede kwartaal

van 2026 afgerond. In het derde kwartaal van 2026 zal een afsluitende projectevaluatie plaatsvinden. Na afronding hiervan kan het project formeel worden afgesloten.

Financiën: Exploitatie

De prognose voor het tweede kwartaal van 2026 laat voor het programma 'Voldoende en gezond water' een positief resultaat zien: de netto kosten vallen € 2,3 miljoen lager uit dan begroot in het jaarplan. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere afschrijvingslasten. Dit neerwaartse effect op de kapitaallasten is een brede trend die bij alle programma's zichtbaar is.

Kostensoort (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Personeelslasten	13.763	13.763	13.763	-	0,0%
Goederen & Diensten	15.816	16.034	15.934	118	0,7%
Kapitaallasten	14.265	14.265	12.408	-1.857	-13,0%
Onvoorzien	0	0	0	-	
Totaal lasten	**43.844**	**44.062**	**42.105**	**-1.739**	**-4,0%**
Baten	5.297	5.297	5.816	519	9,8%
Totaal netto lasten	**38.547**	**38.766**	**36.289**	**-2.258**	**-5,9%**

Tabel 6.1 Exploitatie programma 2

Investeringen

De in Q2-2026 verwachte bruto investeringen zijn € 32,5 miljoen. Ten opzichte van het jaarplan 2026 is dit aan afname van € 6,5 miljoen. Naar verwachting zullen de bijdragen met € 0,5 miljoen toenemen in vergelijking met het jaarplan. Netto zorgt dit voor een afname van € 7,0 miljoen in de verwachte investeringen als gevolg van doorgeschoven werkzaamheden naar volgende jaren.

Programma		Jaarplan 2026	Prognose Q2 - 2026	Verschil met jaarplan	%
2. Voldoende en gezond water	Bruto Investeringen	39.049	32.489	-6.560	-17%
	Bijdragen derden	3.107	3.654	547	18%
	Netto Investeringen	**35.942**	**28.835**	**-7.108**	**-20%**

Tabel 6.2 Investeringen programma 2

Toelichting Q2 2026

De prognoses voor Q2 2026 tonen diverse verschuivingen in investeringen door gewijzigde planningen, aanbestedingsprocedures en herijkingen. Per saldo leiden deze mutaties tot een aanpassing van het benodigde krediet voor dit boekjaar.
Hieronder staat het beknopte overzicht per project of programma, gecategoriseerd op basis van de financiële impact.

Vertragingen en doorschuivingen naar 2027 of later (Minderuitgaven in 2026)

- Begin 2026 is extra tijd besteed aan het gezamenlijk uitwerken van de ecologische randvoorwaarden voor werkzaamheden in De Onlanden tijdens het broedseizoen. Dit heeft geresulteerd in een uitgebreid ecologisch werkprotocol dat de kaders voor uitvoering vastlegt. De benodigde afstemming en vaststelling van dit protocol hebben geleid tot een verschuiving in de planning van het project. Daardoor zullen naar verwachting bestedingen doorschuiven naar 2027 en verder (- € 3,0 miljoen).
- Peilbesluit Spijksterpompen/ Fivelingo: Vertraging van een kwartaal in het omgevingsproces door intensieve afstemming met ruim 40 grondeigenaren. Aanbesteding volgt in augustus 2026 (- € 1,7 miljoen).
- KRW baggeren Boterdiep: Kredietaanvraag volgt eind 2026; de start van de uitvoering in 2026 bleek te ambitieus. Voorbereiding start wel (- € 1,5 miljoen).
- Bijdrage Commissie Bodemdaling: Afgesproken is om de totale projectkosten eind 2027 in één keer in te dienen, waardoor de bijdrage verschuift naar 2028 (- € 1,5 miljoen).
- Werkplaatsen Leek en Onderdendam: Herijking en versobering van het Programma van Eisen loopt. Het Algemeen Bestuur (AB) wordt in september geïnformeerd; budget schuift door (- € 1,4 miljoen).
- Waterbergingsgebied Dwarsdiep: Uitvoering is gefaseerd om voortgang te behouden. In 2026 starten KRW-maatregelen en peilbeheer Marum-Boerakker; hoofdmoot waterberging schuift door (- € 1,1 miljoen).
- Groot onderhoud assets: Prognose voor 2026 bijgesteld naar € 0,8 miljoen. Eventueel resterend krediet schuift in Q3 door naar 2027 (- € 0,95 miljoen).
- KRW Eelderdiep: Afronding van de plannen vraagt extra afstemming met stakeholders. Bestaande buffers worden ingezet en een deel van het budget schuift door (- € 0,6 miljoen). Realisatie 2027 blijft haalbaar.
- Tractie (Inkooptrajecten): Prognose uit Q1 blijft ongewijzigd staan op € 0,5 miljoen wegens lopende aanbestedingen (- € 0,4 miljoen).
- Zonnepark Spijksterpompen: Op basis van de huidige aannemersraming is de prognose voor 2026 neerwaarts bijgesteld naar € 0,75 miljoen (- € 0,4 miljoen).
- Pieterbuurstertocht: Kredietaanvraag voorbereiding is in juni behandeld door het AB. Prognose voor 2026 is € 0,1 miljoen; restant schuift door (- € 0,3 miljoen).

Versnellingen en hogere investeringen in 2026 (Meeruitgaven in 2026)

- Vismigratieknelpunten: Budget naar voren gehaald uit 2027 wegens een directielevering van 6 visliften door het waterschap, wat zorgt voor realisatie vóór eind 2027 (+ € 2,1 miljoen).
- Hoornsedijk: AB stemde in februari in met een aanvullend krediet voor dijkversterking en bevergaas. Start realisatie in Q3-2026 (+ € 1,0 miljoen).
- Nieuwe Waterwerken Zoutkamp: Feestelijke afronding mijlpaal in juni. Sloop gemaal Louwes start in september via bouwteam, maar overschrijdt de raming uit 2023 (+ € 0,9 miljoen in 2026; totale projectoverschrijding € 1,68 miljoen). *Nota bene: Door € 3,5 miljoen hogere externe bijdragen en subsidies valt de netto last voor het waterschap per saldo juist € 1,8 miljoen láger uit.*

- Oeververdedigingswerken: Hogere uitgaven door de aanpak van twee grote trajecten (1,3 km en 3,6 km) voor nieuwe oeverbeschoeiing (+ € 0,4 miljoen).
- Programma Watererfgoed: Verloopt volgens planning. Inclusief de doorschuiving van € 0,35 miljoen uit 2025 komt de prognose uit op € 1,365 miljoen (+ € 0,35 miljoen). Voortgangsrapportage volgt in september.
- Gedragscode: Vertraging in machineleveringen zorgde voor doorschuiving uit 2025. Prognose 2026 staat nu op € 0,25 miljoen; in Q3 volgt duidelijkheid over eventueel resterend krediet (+ € 0,25 miljoen).

Overig

- Overige mutaties: De resterende wijzigingen binnen de investeringen van programma 2 salderen in een totaal van € 0,35 miljoen.

PROGRAMMA 3: GEZUIVERD WATER

Inhoudelijke voortgang

Met de bestuurlijke vaststelling van de visie **Zuiveren 2050** ligt het strategisch fundament voor een toekomstbestendige huishoudelijke afvalwaterketen. Dit langetermijnkader biedt direct richting aan de benodigde operationele en tactische maatregelen voor de korte en middellange termijn.
De kritieke succesfactor voor de realisatie van deze visie is het op orde brengen van de operationele basis. De transitie die voortvloeit uit het aangescherpte wettelijke kader is ingrijpend en vereist omvangrijke investeringen. Dit vraagt niet alleen om kapitaalinjecties in fysieke assets, maar ook om intensivering van de samenwerking met ketenpartners. Als sluitstuk van de waterketen opereren wij immers in sterke afhankelijkheid van primaire partners zoals gemeenten en drinkwaterbedrijven. Om onze kerndoelstelling – schoon water – te behalen, zetten we stevig in op bronaanpak en intensieve omgevingssensitiviteit. Status operationele sleutelprojecten:
RWZI Westerkwartier (Inhaalslag gerealiseerd): De beperkte vertraging van vorig jaar is succesvol opgevangen. De werkzaamheden verlopen momenteel conform planning. De oplevering staat ongewijzigd gepland voor het einde van Q3 2026.
RWZI Garmerwolde (Verkenning opgestart): Het benodigde voorbereidingskrediet is vrijgegeven. De voorbereidende werkzaamheden voor de verkenning van de 4e zuiveringstrap en de overige geplande investeringen op deze locatie zijn inmiddels opgestart.
2e Persleiding Damsterdiep – Garmerwolde (Volgens schema): De voorbereidingen voor de aanleg van het tracé verlopen volledig op schema. De formele vaststelling van het Voorkeursalternatief (VKA) is gepland voor 2028, waarna direct de plan- en uitvoeringsfase starten.

Doelen en Activiteiten in 2026:

Infrastructuur

Renovatie van zuiveringsstraat 3 in Garmerwolde, met oplevering voorzien in week 42.
In afwachting op goedkeuring Krediet door Algemeen Bestuur start het groot onderhoud zuiveringskring Leek in het najaar 2026.

Routekaarten en Investeringen

Voor de locatie in Garmerwolde heeft het AB een verkenningskrediet beschikbaar gesteld voor de verkenning van de 4e trap en de overige geplande maatregelen op Garmerwolde. De verkenningsfase voor de vierde zuiveringsstap wordt binnen één jaar afgerond, zodat februari 2027 een kredietaanvraag kan worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Voor de uitvoeringsfase van de uitbreiding en renovatie van Garmerwolde is een doorlooptijd van ongeveer twee jaar voorzien. Door de JTF-beschikking krijgt de 4e-trap een versneld afzonderlijk maar integraal te sturen spoor. In de verkenning wordt de samenhang met North Water en de ontsluitingsweg meegenomen.
Start van de verkenningsfase voor de aanleg van een tweede persleiding Damsterdiep-Garmerwolde.
Afronden onderzoek naar centralisatie van RWZI's in zuiveringskring Het Hogeland en Westerkwartier.
Vervolgonderzoek REGAIN (Kennisontwikkeling 4e trap): Er wordt een mogelijke doorstart van het REGAIN-project verkend om de kennis over de vierde zuiveringsstap en medicijnrestenverwijdering verder te verdiepen. Omwille van een hernieuwde strategische focus zal dit vervolgtraject buiten het consortium van de eerste ronde om worden vormgegeven.
Realisatie van het zonnepark Gaarkeuken eind 2026.
De voorbereiding voor de vervanging van de PAC-doseringsinstallaties is gestart. In overleg met Hunze en Aa's draagt dit project via verdere fosfaatreductie direct bij aan het behalen van de KRW-doelstellingen.

Circulaire en klimaatneutrale waterketen

Binnen de waterketen Groningen-NoordDrenthe is hard gewerkt aan het verder samenvoegen van de waterketen en klimaatadaptatie. Er is gewerkt aan zowel de inhoudelijke agenda en de governance. De planning is erop gericht om in december van dit jaar alles rond te hebben, inclusief het nieuwe water- en klimaatakkoord

Voortzetting monitoring en procesoptimalisatie SHARON-installatie om broeikasgassen te reduceren.
Realisatietraject zonnepark Spijksterpompen en RWZI Gaarkeuken afronden (gecombineerde opdracht).
Voorbereiding van de vervanging van de PAC-doseringsinstallaties, waarmee ook wordt bijgedragen aan de KRW-doelstellingen door verdere fosfaatreductie.

Strategie

Binnen assetmanagement wordt gewerkt aan de verdere professionalisering van het Meerjaren Onderhoudsprogramma (MJOP) via een uniforme, risico gestuurde methodiek. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de benodigde milieu-, natuur- en watervergunningen voor Garmerwolde, gevolgd door Eelde, Delfzijl en de overige RWZI's, inclusief toetsing aan de Omgevingswet. Er is gestart met het ontwikkelen van een meerjaren onderzoek agenda die aansluit op visie en ambities van Zuiveren 2050.

Samenwerking Ketenpartners

In Waterpas, de samenwerking met de stad Groningen, Hunze en Aa's en het Waterbedrijf Groningen, zijn twee trajecten gestart. De Waterbasis levert een bundeling van kennis op het gebied van water in de gemeente Groningen. Het tweede traject heeft tot doel om te komen tot gezamenlijk Toekomstbeeld op water en bodem in ruimtelijk ontwikkeling van de gemeente Groningen. Dit dient als richtinggevende koers voor het ontwikkelen van gezamenlijk opgaven.

Exploitatie

De exploitatieprognose voor het programma 'Gezuiverd water' ligt in het tweede kwartaal, net als in voorgaande rapportage, ongeveer € 0,7 miljoen lager dan het jaarplan 2026. Deze afwijking wordt voornamelijk door lagere afschrijvingskosten veroorzaakt.

Kostensoort (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Personeelslasten	7.182	7.182	7.182	-	0,0%
Goederen & Diensten	27.561	28.262	27.183	-378	-1,4%
Kapitaallasten	10.411	10.411	10.041	-370	-3,6%
Onvoorzien	0	0	0	-	
Totaal lasten	**45.154**	**45.855**	**44.406**	**-748**	**-1,7%**
Baten	17.489	17.489	17.458	-31	-0,2%
Totaal netto lasten	**27.665**	**28.366**	**26.948**	**-717**	**-2,6%**

Tabel 7.1 Exploitatie programma 3

Investeringen

De investeringen voor 2026 vallen hoger uit dan vooraf begroot. Deze afwijking wordt primair veroorzaakt door het verschuiven van afrondende werkzaamheden op locatie Gaarkeuken vanuit 2025 en het doorschuiven van de voorbereidingen voor Garmerwolde naar 2026. Daarnaast stijgen de netto-uitgaven harder dan voorzien in het Jaarplan 2026. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan lagere subsidieontvangsten dan verwacht bij de projecten Zuiveringskring, de persleiding en de 4e trap van Garmerwolde.

Programma		Jaarplan 2026	Prognose Q2 - 2026	Verschil met jaarplan	%
3. Gezuiverd water	Bruto Investeringen	11.830	12.130	300	3%
	Bijdragen derden	970	70	-900	-93%
	Netto Investeringen	**10.860**	**12.060**	**1.200**	**11%**

Tabel 7.2 Investeringen programma 3

PROGRAMMA 4: ORGANISATIE EN OMGEVING

Inhoudelijke voortgang

Dit programma richt zich op het realiseren van een toekomstbestendige en transparante organisatie. De prioriteiten liggen hierbij op het behoud van personeel, de versterking van het bestuur en het optimaliseren van de interne beheersing (in control zijn). Daarnaast focust het vierde programma op de versterking van de interne organisatie en de synergie met onze omgeving. Om de toenemende opgaven binnen het waterbeheer te realiseren, schetst het jaarplan een organisatorische groei van ruim 4%. De bijbehorende kostenontwikkeling wordt hieronder nader toegelicht. De operationele druk neemt echter toe; een tijdige en optimale uitvoering van de plannen staat onder druk. Dit wordt met name veroorzaakt door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, waardoor de werving van gekwalificeerd personeel achterblijft en de inzet van externe inhuur noodzakelijk is.

Doelen en Activiteiten in 2026:

Mens, Organisatie en Cultuur

Gemiddelde formatiegroei van 4,4%. Opleveren visie op leren en ontwikkelen en opleidingsplan. Voortbouwen op de bouwstenen van 'Water en bodem sturend'.

Bedrijfsvoering en IT

Verdere versterking van de bedrijfsvoering door processen, systemen en werkwijzen eenduidiger en doelmatiger in te richten. We investeren in digitaal samenwerken, datagedreven werken, AI en vernieuwing van onze informatievoorziening en hardware. Daarnaast bereiden we ons voor op de eisen vanuit NIS2/CER en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (WWKE). Dit is een omvangrijke organisatiebrede opgave, die aanpassingen vraagt in onder meer processen, verantwoordelijkheden, werkwijzen en beheersmaatregelen. In 2026 brengen we deze impact verder in beeld en starten we met de eerste implementatieactiviteiten. De nadruk op implementatie ligt vanaf 2027.

Openbaarheid en Zichtbaarheid

De implementatie van de Wet open overheid (Woo) bevindt zich in de afrondende fase. Het merendeel van de verplichtingen is inmiddels gerealiseerd. Wat betreft de actieve openbaarmaking moeten twee categorieën nog verder door de organisatie worden opgepakt. Het centrale publicatieplatform is daarentegen al volledig ingericht en operationeel. Corporate publieksevenement ter viering van drie grote projecten, met vooraf brede media-aandacht voor het rondvarende eiland. De bewustwording over regenwatergebruik is vergroot via de watervangerscampagne Mien Toentje. Daarnaast is intensief meegewerkt aan het WBP en projecten zoals Runsloot, Lauwersmeer, Dubbele Dijk en de afronding van RWZI Gaarkeuken, Zoutkamp en de Lauwersmeerdijk.
Er is een nieuw jongerenpanel geworven en het bestaande panel geëvalueerd; jongeren dachten actief mee over het verkiezingsproject. De website is nu ook in het Engels beschikbaar. Verder zijn nieuwsbrieven verstuurd over diverse projecten en is een bijdrage geleverd aan de World Fish Migration Day. Tot slot zijn vele persverzoeken over uiteenlopende onderwerpen afgehandeld.

Sturen op bedrijfsvoering

We richten ons op de verdere implementatie van gewenste processen en het hierop aanpassen van systemen en werkwijzen, met als doel aantoonbaar in control te zijn en te blijven. We werken aan veel projecten tegelijk, waardoor sommige projecten langer doorlopen en werkzaamheden van in 2025 gestarte projecten deels doorschuiven naar 2026. We focussen ons op efficiënt, gestructureerd en eenduidig samenwerken aan documenten. We blijven investeren in het slim en doelmatig inzetten van digitale middelen, onder meer door de doorontwikkeling van datagedreven werken, door het experimenteren met AI en nieuwe werkvormen, en door gerichte investeringen in vernieuwen van onze informatiesystemen m.b.v. architectuur. Daarnaast versterken we de open en transparante verantwoording naar buiten door verdere realisatie van de WOO en het verder uniformeren, optimaliseren en digitaliseren van onze dienstverlening. Ten slotte investeren we in het up-to-date houden van onze hardware en in het veilig kunnen werken conform geldende wet- en regelgeving, onder meer via de implementatie van een SOC en de voorbereiding op NIS2/CER.
De financieel administratieve processen zijn we aan het optimaliseren om beter een periode af te sluiten. Hiermee willen we voorkomen dat het jaarverslag en de accountantscontrole veel doorlooptijd blijft vragen. In het 2e kwartaal hebben we extra werk moeten verzetten om het jaarverslag en de accountantscontrole tijdig afgerond te krijgen. Van het bestuur heeft dit extra flexibiliteit gevraagd.

Toekomstfit

De onderzoeksresultaten van het principe ‘water en bodem sturend’ worden momenteel breed verankerd in het beleid en de dagelijkse uitvoering. Hoewel het Algemeen Bestuur op 24 september jl. 2,0 fte (tijdelijk) beschikbaar heeft gesteld, is de eerste wervingsronde helaas zonder resultaat gebleven. De wervingsprocedure wordt binnenkort herstart. Omdat het oorspronkelijke besluit voorziet in een looptijd van minimaal twee jaar, blijft de beoogde inzet ongewijzigd van kracht.

Er is concrete vooruitgang geboekt in het anticiperen op nieuwe omgevingsvisies en in de ontwikkeling van beleid voor veilig onderhoud langs watergangen.
Er wordt extra inspanning gepleegd op arbeidsmarktcommunicatie om mensen binnen te halen, dit geldt ook voor zij-instromers en medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.
De zichtbaarheid en waardering voor ons werk zijn vergroot door gerichte communicatie en diverse evenementen in het afgelopen kwartaal. De in 2025 ontwikkelde contentmediastrategie wordt nu volop uitgevoerd, waarmee we onze rol als betrouwbare en toegankelijke waterpartner verder verstevigen. Transparantie over onze werkwijze bij calamiteiten en het zorgdragen voor een sterke bestuurlijke vertegenwoordiging bleven ook in het afgelopen kwartaal belangrijke aandachtspunten.

Financiën: Exploitatie

De prognose van de uitgaven in de kwartaalrapportage Q2-2026 van het programma ‘Organisatie en omgeving’ moet worden aangepast op de budgetten van o.a. applicatiebeheer, software, hardware en licenties. We gaan uit van een verschuiving van loonkosten (veroorzaakt door vacatureruimte) naar kosten voor inhuur. Op dit moment zijn deze kosten met elkaar in evenwicht.

Kostensoort (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Personeelslasten	19.773	19.773	19.773	-	0,0%
Goederen & Diensten	14.885	15.224	15.341	456	3,1%
Kapitaallasten	2.218	2.218	1.998	-220	-9,9%
Onvoorzien	10	10	10	-	0,0%
Totaal lasten	**36.886**	**37.225**	**37.122**	**236**	**0,6%**
Baten	2.334	1.794	2.282	-52	-2,2%
Totaal netto lasten	**34.553**	**35.430**	**34.840**	**288**	**0,8%**

Tabel 8.1 Exploitatie programma 4

Financiën: Investeringen

Zowel in 2025 als in 2026 zijn we met veel projecten tegelijkertijd bezig, een aantal werkzaamheden van in 2025 gestarte projecten schuiven deels door naar 2026 waardoor de netto prognose voor dit jaar hoger ligt dan de beoogde besteding voor dit jaar. De grootste verschillen liggen in Q2 bij Samenwerken rond documenten, Datagedreven werken, Vernieuwing modems en Vervanging Moxio. De prognoses blijven wel binnen het de bandbreedte van beschikbaar gestelde krediet. Zoals aangegeven blijven we ook investeren in het slim en doelmatig inzetten van digitale middelen, onder meer door de doorontwikkeling van datagedreven werken, door het experimenteren met AI en nieuwe werkvormen, door gerichte investeringen in vernieuwen van onze informatiesystemen en hardware m.b.v. architectuur, en het toegankelijk en veilig houden van onze omgevingen. Vernieuwing hardware AB zaal en Vernieuwing Wifi waren beoogd in 2026 maar schuiven door naar 2027 omdat de hardware in 2026 nog voldoende functioneert. Daarnaast schuift de realisatie van de toekomstbestendige onderhoudsketen (registratie mobiel onderhoud) en van de doorontwikkeling van het zaaksysteem voor een deel op naar 2027. Voor een drietal investeringen wordt een onderschrijding t.o.v. het krediet verwacht, namelijk kilometerregistratie dienstauto's, Vervanging Moxio en Zaakgericht werken t.a.v. schouw, bagger en oeververdediging, voornamelijk door het meevallen van hardware-en/of leverancierskosten.

Programma		Jaarplan 2026	Prognose Q2 - 2026	Verschil met jaarplan	%
4. Organisatie en omgeving	Bruto Investeringen	3.640	4.031	391	11%
	Bijdragen derden	-	-	-	0%
	Netto Investeringen	**3.640**	**4.031**	**391**	**11%**

Tabel 8.2 Investeringen programma 4

2. FINANCIËN

2.1 RESULTAATONTWIKKELING

In het Jaarplan 2026 is de begroting opgesteld op basis van een nihil-resultaat met de inzet van € 1,5 miljoen uit de algemene reserves voor tariefegalisatie. De geprognosticeerde totale netto lasten bedragen € 111,8 miljoen.

Exploitatie (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Belastingopbrengsten	113.701	113.161	113.584	-117	-0,1%
Ontrekking algemene reserve	1.500	1.500	1.500	-	0,0%
Netto lasten	115.201	116.460	111.761	-3.440	-3,0%
Resultaat	**0**	**-1.799**	**3.323**	**3.323**	

Tabel 1 Resultaat

De verwachte verdeling van het positieve resultaat van 3,3 mln. over de twee taken is als volgt: 2,0 mln. positief voor watersysteem en 1,3 mln. positief voor zuiveren.

2.2 BELASTINGOPBRENGSTEN

De totale belastingopbrengsten voor 2026 zijn begroot op € 113,7 miljoen. Naar aanleiding van de Q2-rapportage van het Noordelijk Belastingkantoor zijn de verwachte opbrengsten neerwaarts bijgesteld met € 0,1 miljoen. Dit resultaat is weliswaar € 0,4 miljoen gunstiger dan tijdens het eerste kwartaal werd voorzien.

Belastingopbrengsten (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Watersysteembeheer	72.684	72.453	72.877	193	0,3%
Zuiveringsbeheer	45.494	45.260	45.260	-234	-0,5%
Kwijtschelding en oninbaarheid	-4.477	-4.553	-4.553	-76	1,7%
Totaal belastingopbrengsten	**113.701**	**113.160**	**113.584**	**-117**	**-0,1%**

Tabel 2 Belastingopbrengsten

2.3 NETTO LASTEN

De jaarschijf 2026 laat per saldo een geprognosticeerd overschot zien van € 3,4 miljoen ten opzichte van het jaarplan. Dit positieve resultaat wordt gedreven door lagere kapitaallasten en hogere baten.
Kapitaallasten (- € 2,7 miljoen voordeel): De kapitaallasten (rentelasten en afschrijvingen) vallen in de Q2-prognose aanzienlijk lager uit dan begroot. De hoofdoorzaak hiervan ligt in het einde van 2025; er is destijds € 16,0 miljoen geactiveerd. Door een suboptimaal verlopen activeringsproces zijn investeringen niet tijdig of volledig op de balans opgenomen, wat in 2026 leidt tot lagere afschrijvingskosten.
Baten (+ € 0,7 miljoen): De totale inkomsten laten een plus zien van € 0,7 miljoen, welke vrijwel volledig wordt gerealiseerd binnen de niet-belastingopbrengsten. Deze stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan twee ontwikkelingen:
Separate lozers: Het opnemen van de verwachte opbrengsten van separate lozers, die niet langer onder de heffing van de Noordelijke Belastingkamer (NBK) vallen.
GOA-regeling: Hogere verwachte opbrengsten als gevolg van de nieuw af te sluiten Gezamenlijke Overeenkomst Afvalwater (GOA) met Wetterskip Fryslân.

Kostensoort (x €1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1 2026	Prognose Q2 2026	Verschil Q2 met jaarplan	% verschil
Personeelslasten	46.490	46.490	46.490	-	0,0%
Goederen & Diensten	59.484	60.743	59.681	197	0,3%
Kapitaallasten	34.682	34.682	31.721	-2.961	-8,5%
Onvoorzien	10	10	10	-	0,0%
Totaal lasten	**140.666**	**141.925**	**137.902**	**-2.764**	**-2,0%**
Baten	25.464	24.924	26.141	677	2,7%
Totaal netto lasten	**115.203**	**117.002**	**111.761**	**-3.442**	**-3,0%**

Tabel 3 Netto lasten

2.4 INVESTERINGEN

De verwachte bruto-investeringen voor 2026 zijn in de Q2-prognose neerwaarts bijgesteld naar € 67,9 miljoen (Jaarplan: € 71,7 miljoen). Dit betekent een daling van € 3,8 miljoen. De netto-investeringen dalen met € 5,0 miljoen naar € 50,1 miljoen (Jaarplan: € 55,1 miljoen). Op totaalniveau komt de verwachte realisatiegraad uit op 95%.
Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door vertragingen binnen Programma 2, wat deels wordt gecompenseerd door verschuivingen uit 2025 bij de overige programma's.
Programma 1 (+ € 2,1 mln): Toename door de verschuiving van de werkzaamheden aan de Lauwermeerdijk van 2025 naar 2026, veroorzaakt door ongunstige weersomstandigheden.
Programma 2 (- € 6,5 mln): Vertraging bij projecten 'De Onlanden' en 'Dwarsdiep' als gevolg van scopeherijking en ecologische randvoorwaarden. Het budget verschuift naar de jaarschijven 2027-2028.
Programma 3 (+ € 0,3 mln): Toename door de planningstechnische verschuiving van het werk bij Gaarkeuken van 2025 naar 2026.
Programma 4 (+ € 0,4 mln): Toename wegens de herstart van eerder opgeschorte projecten (waaronder de pilots BI en Agile).

Programma		Jaarplan 2026	Prognose Q2 - 2026	Verschil met jaarplan	%
1. Veilig leven met water	Bruto Investeringen	17.167	19.253	2.086	12%
	Bijdragen derden	12.475	14.073	1.598	13%
	Netto Investeringen	**4.693**	**5.180**	**488**	**10%**
2. Voldoende en gezond water	Bruto Investeringen	39.049	32.489	-6.560	-17%
	Bijdragen derden	3.107	3.654	547	18%
	Netto Investeringen	**35.942**	**28.835**	**-7.108**	**-20%**
3. Gezuiverd water	Bruto Investeringen	11.830	12.130	300	3%
	Bijdragen derden	970	70	-900	-93%
	Netto Investeringen	**10.860**	**12.060**	**1.200**	**11%**
4. Organisatie en omgeving	Bruto Investeringen	3.640	4.031	391	11%
	Bijdragen derden	-	-	-	0%
	Netto Investeringen	**3.640**	**4.031**	**391**	**11%**
Totaal	Bruto Investeringen	71.686	67.902	-3.784	-5%
	Bijdragen derden	16.551	17.796	1.245	8%
	Netto Investeringen	**55.135**	**50.106**	**-5.029**	**-9%**

Tabel 4 Investeringen

2.5 LIQUIDITEITSPROGNOSE

In april 2026 zijn twee afzonderlijke leningen afgesloten, beide met een hoofdsom van € 30 miljoen. De eerste lening is per 1 juni 2026 opgenomen tegen een rentepercentage van 3,47%. De tweede lening wordt per 1 oktober 2026 opgenomen tegen een rentepercentage van 3,51%.
De totale schuldenlast is in het tweede kwartaal toegenomen van € 400 miljoen per 31 maart 2026 tot € 427 miljoen per 30 juni 2026. Op basis van de huidige planning wordt verwacht dat de schuldenlast per 31 december 2026 zal uitkomen op € 443 miljoen.

3. PERSONEEL

De krappe arbeidsmarkt in het noorden blijft ook in 2026 een grote uitdaging, terwijl de opgaven op het gebied van waterveiligheid, waterkwaliteit en duurzaamheid toenemen. Dit zorgt voor druk op de organisatie. Uit de organisatiescan blijkt dat werkdruk, samenwerking tussen teams, veranderdruk en het stellen van grenzen aandacht vragen. Daarnaast blijkt uit gesprekken in de organisatie dat de thema's samenwerking tussen teams en werkdruk in meest brede zin aandacht vragen. Dit kan leiden tot psychosociale arbeidsbelasting. Daarom wordt binnenkort een aanvullend onderzoek gestart naar werkdruk en welzijn via een nadere RI&E op het onderdeel psychosociale arbeidsbelasting.
In lijn met het jaarplan blijven we inzetten op het aantrekken en behouden van talent, het anders organiseren van werk en het ondersteunen van medewerkers in hun vitaliteit en ontwikkeling. De inzet op jonge professionals blijft belangrijk. Met trainees, BBL'ers, werkstudenten en participatiemedewerkers investeren we in duurzame instroom en kennisoverdracht. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de personeelsbezetting, diversiteitsbezetting, tijdelijke inzet en het ziekteverzuim tot en met juni 2026.

3.1 BEZETTING

In het jaarplan 2026 is een formatie van 372 fte opgenomen. Voor nieuwe en nog in te vullen functies is in de begroting gerekend met 9/12 van de kosten in het eerste jaar. In juni bedraagt de reguliere bezetting 362,75 fte ten opzichte van een formatie van 372,03 fte. Daarmee is circa 97,5% van de formatie ingevuld en resteert ongeveer 9 fte.
De organisatie groeit daarmee verder richting het jaarplan. Tegelijkertijd blijft het invullen van vacatures aandacht vragen, vooral bij strategische en schaarse functies. Met focus op het invullen van nieuwe functies, gerichte acties en bredere inzet op de arbeidsmarkt lukt het wel steeds beter om nieuwe medewerkers aan te trekken.
Naast de reguliere formatie is 26,45 fte beschikbaar voor diversiteitsbezetting. Hieronder vallen participatiemedewerkers, trainees, BBL'ers en werkstudenten. In juni is hiervan 19,13 fte ingevuld. Deze inzet draagt bij aan duurzame instroom, ontwikkeling van jong talent en bredere deelname aan het arbeidsproces. Ook is sprake van doorstroom van trainees naar reguliere functies. Dit is positief, en vraagt blijvende aandacht voor begeleiding, formatieruimte en opvolging bij doorstroom of vertrek.
Zolang niet alle formatieruimte is ingevuld, blijft tijdelijke inzet en inhuur nodig om de continuïteit van werkzaamheden te borgen. Het budget voor tijdelijke inhuur is grotendeels verbonden aan bekende interne aanvragen. Naar verwachting kan in de loop van 2026 sprake zijn van een overschrijding. Deze wordt (deels) gecompenseerd door ruimte als gevolg van nog niet ingevulde vacatures.

Bedrijfsonderdeel FTE vast	Werkelijke bezetting 2026	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Prognose Q1-2026
Watersysteem	186	188	188	188
Zuiveren	67	76	76	76
Bedrijfsvoering	110	108	108	108
Totaal vaste bezetting (FTE)	**363**	**372**	**372**	**372**

3.2 VERZUIM

Het gemiddelde verzuimpercentage bedroeg in het tweede kwartaal (Q2) van 2026 **5,0%** (exclusief zwangerschapsverlof en inclusief langdurig verzuim). Dit is een positief resultaat in vergelijking met andere overheidsinstanties. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) lag het gemiddelde ziekteverzuim binnen de sector openbaar bestuur en overheidsdiensten in diezelfde periode namelijk op 6,3%.

Hoewel de huidige cijfers gunstig zijn, blijft waakzaamheid geboden. Factoren zoals een hoge werkdruk, een toename van complexe opgaven en de druk van onvervulde vacatures kunnen het verzuim in de toekomst aanjagen. Om hier proactief op in te spelen, wordt momenteel een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Dit onderzoek moet dieper inzicht bieden in de achterliggende oorzaken en concrete beheersmaatregelen opleveren.

De huidige verzuimbegeleiding laat een stabiel beeld zien:

- Er is sprake van relatief weinig werkgerelateerde uitval.
- Het frequent kortverzuim is laag.
- Leidinggevenden nemen over het algemeen goed de eigen regie in de begeleiding van (zieke) medewerkers.
- Er wordt fors ingezet op preventie via onder andere arbodienstverlening (*Zorg van de Zaak*) en gerichte vitaliteitsprogramma's.

Ziekteverzuim

Jaar	Ziekteverzuim
Q2- 2026	5%
2025	4,7%
2024	5,7%
2023	6,6%
2022	6,6%
2021	4,5%

3.3 UITDAGING

Organisatiegroei blijft noodzakelijk om onze bestuurlijke en maatschappelijke opgaven te realiseren. Tegelijkertijd neemt de druk op de tijdige programmering van toekomstige opgaven en de personele bezetting toe. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt — met name binnen specialistische en strategische functies — vormt hierin een kritieke factor.
De dynamiek van groei, openstaande vacatures, veranderdruk en de inzet van extern personeel vereist continue alertheid. Het bewaken van de individuele belastbaarheid en het borgen van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers hebben dan ook de hoogste prioriteit.
De bestuurlijk vastgestelde groei voor 2026 biedt het fundament om de organisatie beter uit te rusten voor investeringen in waterveiligheid, waterkwaliteit en duurzaamheid. Hierbij is een sluitende verbinding tussen ambities, formatieruimte, financiële kaders en uitvoeringskracht essentieel. De ervaren werkdruk dwingt tot scherpere prioritisering; niet alle ambities kunnen gelijktijdig worden

gerealiseerd. Zonder deze keuzes stijgt de spanning tussen de beschikbare personele capaciteit, de maatschappelijke opgaven en de strategische langetermijndoelen.

3.4. TOT SLOT

Hoewel de huidige doelstellingen volgens plan worden behaald, vraagt de planning voor de komende periode aandacht. Een krappe arbeidsmarkt vraagt meer tijd om instroom te realiseren, waarmee de voorbereiding op strategische speerpunten meer tijd vergt. We zijn efficiënt in onze planning en inzet, dat maakt ook dat we minder en soms onvoldoende ruimte hebben om onvoorziene zaken, zoals onvoorziene vragen uit externe samenwerkingen, op te pakken.

4. ASSETMANAGEMENT

Asset management zijn de gecoördineerde activiteiten om waarde te realiseren uit assets. Aan de hand van de organisatie doelstellingen, zal er evenwicht tussen kosten, risico's, kansen en prestatievoordelen aangebracht worden. Een goed voorbeeld hoe we verdieping zoeken van ons assetmanagement, is de pilot "Excellerator", wat onderdeel is van het ontwikkelspoor asset management. Binnen dit project maken we het toekomstbeeld voor Noorderzijlvest concreet door naar de activiteiten criticaliteit, inspecties, MJOB en programmeren te kijken voor één specifieke asset categorie voor zowel programma 1, 2 als 3. Door deze activiteiten kunnen we data leidend maken voor de programmering. Hiermee geeft dit project tevens concreet invulling aan de doelstelling van Noorderzijlvest om data gedreven te werken. Zo hebben we ten tijde van de onderzoeksfase van zuiveringskring Leek de principes van assetmanagement toegepast. Hierbij kijken we integraal naar verschillende assets, waaronder de rioolgemalen. Met behulp van een beoordelingsmatrix brengen we de technische staat, risico's, kansen en onderhoudsbehoefte van deze assets in beeld. Op basis hiervan kunnen we onderbouwd bepalen welke rendementsverbeteringen mee moeten worden genomen in het groot onderhoud van zuiveringskring Leek. In het kader van de verplichte paragraaf Assetmanagement, die vanaf 2025 onderdeel is van onze P&C producten, hebben we de afgelopen periode de inhoudelijke invulling verder uitgewerkt. Dit sluit aan bij de ambitie uit het jaarplan 2026 om assetmanagement op alle niveaus en binnen en tussen alle afdelingen toe te passen. Omdat deze allemaal bijdragen aan het leveren van waarde van het assetportfolio. De focus ligt hierbij op het versterken van de samenwerking tussen teams en het verbeteren van onze datakwaliteit.